

กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซ้ำซ้อน ชัดแย้งหรือเป็นมาตรการเสริมการริบทรัพย์สิน ของผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

อรรถพร ลิขิตจิตตะ *

ขณะนี้เป็นที่ทราบกันดีว่าพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2542 เป็นต้นไป ประเด็นที่หลายฝ่ายถกเถียงและวิพากษ์กันว่า เมื่อกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนี้มีผลแล้วมาตรการริบทรัพย์สินตามกฎหมายนี้จะซ้ำซ้อนหรือขัดแย้ง หรือเป็นมาตรการเสริมการริบทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา หรือพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 อย่างไรหรือไม่

ผู้เขียนขอเรียนชี้แจงว่า การริบทรัพย์สินตามกฎหมายอาญาจะริบได้เฉพาะทรัพย์สินที่เป็นของกลางที่ได้ใช้ มิใช่เพื่อใช้หรือได้มาโดยตรงจากการกระทำความผิดเท่านั้น แต่ถ้าทรัพย์สินของกลางเหล่านี้ได้เปลี่ยนสภาพไปแล้วจะขอให้ศาลสั่งริบไม่ได้ เช่น รถยนต์ที่ได้รับมาเนื่องจากเอาขายไปแลก ถ้าต่อมารถยนต์คันนี้ได้นำไปขายได้เงิน 1 ล้านบาท ดังนี้ จะขอให้ริบเงินนั้นแทนไม่ได้ เพราะได้เปลี่ยนสภาพและไม่ใช่อัตราส่วนของกลางอีกต่อไปแล้ว ส่วนการริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามกฎหมายมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้นจะขยายขอบเขตการริบทรัพย์สินให้ครอบคลุมไปถึงเงินหรือทรัพย์สินที่เปลี่ยนสภาพไปจากเดิม ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงกี่ครั้งและไม่ว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นจะอยู่ในความครอบครองของบุคคลอื่น โอนไปเป็นของ

บุคคลอื่น หรือปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนว่าเป็นของบุคคลอื่นก็ตาม จากการณัติอย่างดังกล่าว เงิน 1 ล้านบาทที่ได้จากการขายรถยนต์ของกลางสามารถขอให้ศาลสั่งริบและตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดได้ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าคดีข้อหาจำหน่าย¹ ยาบ้า นั้น ศาลต้องมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษก่อนการริบทรัพย์สินตามกฎหมายนี้จึงผูกติดกับคดีอาญาหลัก หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “การริบทรัพย์สินทางอาญา” สำหรับการขอให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดินตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น ขอบเขตของตัวทรัพย์สินที่จะขอให้ศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน จะมีความหมายใกล้เคียงกับกฎหมายมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เพียงแต่ว่า การขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินนี้จะไม่ผูกติดกับคดีอาญาหลัก กล่าวคือ แม้ไม่มีการฟ้องคดีหรือมีการฟ้องคดีอาญาหลักและศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องก็ตาม ก็ไม่ถือเป็นอุปสรรคต่อกระบวนการขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “การริบทรัพย์สินทางแพ่ง” ดังนั้น การดำเนินคดีตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนี้จะไม่ซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งแต่อย่างใด ตรงกันข้ามกลับเป็นมาตรการเสริมกฎหมายมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจาก

* ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย และอนุกรรมการพิจารณาเรื่องความผิดมูลฐานตามร่างกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

¹ “จำหน่าย” หมายความว่า ขาย จ่ายแจก แลกเปลี่ยน ให้
หมายเหตุ : คำที่ใช้ตัวเอนคือชื่อเฉพาะ

ต้องการจะแยกเอาการดำเนินคดีกับตัวทรัพย์สินจากการดำเนินคดีกับตัวผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นการนำเอาวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้ ดังที่ได้มีตัวอย่างมาแล้วจากการดำเนินคดีกับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ร่ำรวยผิดปกติ ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

เพื่อให้เห็นภาพความแตกต่างของการริบทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ร.บ. มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 และ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ผู้เขียนขออธิบายพร้อมแผนภูมิประกอบ ดังนี้

1. ทรัพย์สินของกลาง แยกพิจารณาได้เป็นหลายกรณี กล่าวคือ

1.1 ทรัพย์สินของกลางในคดีอาญาทั่วไป ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 32 มาตรา 33 และมาตรา 34 เช่น ทรัพย์สินที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดในตัวเองไม่ว่าผู้ใดทำหรือมิไว้ก็ตาม ได้แก่ เสวียน ยาบ้า ปืนเถื่อน หรือทรัพย์สินที่บุคคลได้ใช้มิไว้เพื่อใช้ หรือได้มาโดยการกระทำความผิด เช่น รอยนต์ที่ใช้ชุกซ่อนยาเสพติด เมื่อศาลสั่งริบทรัพย์สินของกลางก็จะตกได้แก่แผ่นดิน

1.2 ทรัพย์สินของกลางในคดียาเสพติด ตามมาตรา 30 แห่ง พ.ร.บ. มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 ซึ่งบุคคลได้ใช้หรือใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลหรือมิไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด ซึ่งจะมีความหมายครอบคลุมถึงข้อ 1.1 ด้วย เช่น รอยนต์ที่ใช้ชุกซ่อนยาเสพติด หรือโทรศัพท์มือถือที่ใช้ติดต่อการดำเนินของยาเสพติดเมื่อศาลสั่งริบทรัพย์สินของกลางก็จะตกได้แก่กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

1.3 ทรัพย์สินของกลางที่เป็นวัตถุออกฤทธิ์ เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตตามมาตรา 116 แห่ง พ.ร.บ. วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

พ.ศ. 2518 เช่น อีเฟดรีน (Ephedrine) หรือ เครื่องบีบเมล็ดวัตถุออกฤทธิ์ เมื่อศาลสั่งริบทรัพย์สินของกลางเหล่านี้ก็จะตกได้แก่กระทรวงสาธารณสุข

เมื่อเจ้าหน้าที่ยึดทรัพย์สินของกลางตามข้อ 1.1, 1.2 และ 1.3 ได้แล้ว ก็จะนำส่งพนักงานสอบสวนเพื่อเก็บรักษาและจัดทำบัญชีรวบรวมไว้ในส่วนงานส่งพนักงานอัยการฟ้องคดี ในคำฟ้องนี้ จะต้องมีความข้อท้ายฟ้องด้วยว่าจะขอให้ทรัพย์สินของกลางดังกล่าว ตกแก่แผ่นดิน หรือกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดหรือกระทรวงสาธารณสุขแล้วแต่กรณี

2. ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ตามมาตรา 27 แห่ง พ.ร.บ. มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 เช่น เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับมาเนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ส่วนการเริ่มต้นของกระบวนการริบทรัพย์สินนี้จะต้องมีการกระทำความผิดและปรากฏเป็นคดีขึ้นแล้ว จึงสืบจากตัวผู้ต้องหาไปหาทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

ทรัพย์สินในกรณีนี้จะไม่ผ่านขั้นตอนการนำส่งให้พนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่จะเป็นเรื่องของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบยึด หรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าว โดยส่งเรื่องให้พนักงานอัยการร้องต่อศาลขอให้ริบทรัพย์สิน เมื่ออัยการมีคำสั่งฟ้องคดียาเสพติดหลัก และศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษในความผิดหลัก กรณีนี้ทรัพย์สินจะตกได้แก่กองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเพียงประการเดียว

3. ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้แก่

(1) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำซึ่งเป็นการกระทำความผิดฐาน¹ หรือจากการสนับสนุน หรือช่วยเหลือการกระทำซึ่งเป็นการกระทำความผิดฐาน

เช่น - ก. จำหน่ายเฮโรอีนได้เงินมาจำนวนหนึ่ง เงินดังกล่าวถือเป็นเงินที่ได้มาจากการ

¹ "ความผิดฐาน" หมายความว่า ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน ความผิดฐานฉ้อโกง ประทุษร้ายต่อทรัพย์สินหรือกระทำโดยทุจริตของกรรมการ ผู้จัดการ (ล้มบนสุก) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ (ทุจริต) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดหรือผิดอาชญากรรมโดยอ้างอำนาจอันชอบใจหรือความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากร

กระทำความคิดเกี่ยวกับยาเสพติด

- ข. ให้ ก. เช่ารถของคนไปห้องที่รู้ว่า ก. จะเอาไปใช้ชนยาเสพติด เงินค่าเช่าที่ ข. ได้มาถือเป็นเงินที่ได้จากการสนับสนุนหรือช่วยเหลือการกระทำซึ่งเป็นความคิดเกี่ยวกับยาเสพติด

(2) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการจำหน่ายจ่าย โอนด้วยประการใด ๆ ซึ่งเงินหรือทรัพย์สินตาม (1)

เช่น - ก. นำเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติดไปซื้อบ้านให้ภรรยาบ้านดังกล่าวถือเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความคิด ถ้าต่อมาภรรยาของก.ขายบ้านหลังนั้นไป แล้วนำเงินส่วนหนึ่งไปซื้อเครื่องเพชรส่วนหนึ่งไปซื้อรถยนต์และนำเงินที่เหลือไปฝากธนาคารไว้ ทั้งเครื่องเพชร รถยนต์และเงินในธนาคารก็ยังคงเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความคิด

(3) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินตาม (1) หรือ (2)

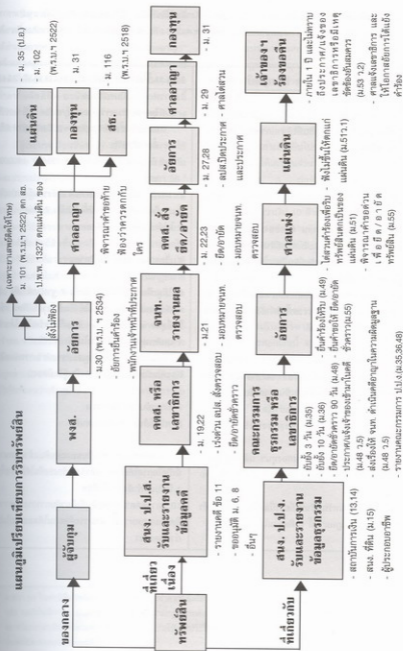
เช่น - ก. แบ่งเงินที่ได้จากการค้า

ยาเสพติดเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่ง ก.นำไปฝากธนาคารอีกส่วนหนึ่งนำไปซื้อบ้านและนำออกให้เช่า ทั้งดอกเบี้ยเงินฝากและค่าเช่าบ้านถือเป็นดอกผลของทรัพย์สินที่ได้จากการค้ายาเสพติด จึงเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความคิด

ขั้นตอนการขอให้รับทรัพย์สินของแผ่นดินกรณีนี้จะแตกต่างกับ 2 กรณีแรก กล่าวคือ เมื่อพบธุรกรรมที่ผ่านสถาบันการเงิน สำนักงานที่ดิน หรือผู้ประกอบการอาชีพ ซึ่งมีการรายงานมาที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เป็นที่ต้องสงสัย เมื่อคณะกรรมการธุรกรรมวิเคราะห์แล้วปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อถือก็จะส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาและยื่นคำร้องขอให้ศาลได้สวนคำร้องนั้น หากศาลเชื่อว่าทรัพย์สินตามคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความคิดและคำร้องของผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สิน หรือผู้รับโอนทรัพย์สินฟังไม่ขึ้น ให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

ส่วนแผนภูมิประกอบการชี้แจงเปรียบเทียบการรับทรัพย์สินนั้น พอสรุปได้ ดังนี้

แผนภูมิเปรียบเทียบการวิพากษ์วิจารณ์

นอกเหนือจากความแตกต่างของการวิทวีปที่ดินดังกล่าวแล้ว ยังมีความแตกต่างที่สำคัญของ พ.ร.บ.มาตรการ
ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 กับ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
พ.ศ. 2542 ดังนี้

พ.ร.บ.มาตรการฯ ยาเสพติด 2534	พ.ร.บ.ป้องกันฯ การฟอกเงิน พ.ศ. 2542
<ol style="list-style-type: none"> 1. การฟอกเงินไม่เป็นความผิดเช่น ก. ได้รับเงินจากการค้ายาเสพติด 10 ล้านบาท เอาเงินไปซื้อบ้านที่ดิน เพื่อเปลี่ยนสภาพของเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด (ฟอกเงิน) 2. เป็นเรื่องเฉพาะยาเสพติดเท่านั้น ไม่รวมถึงการกระทำผิดอื่น ๆ 3. ต้องมีตัวผู้ต้องหา ก่อน จึงจะสามารถดำเนินการตรวจสอบยึด-อายัดและวิทวีปที่ดินต่อไปได้ 4. การดำเนินการวิทวีปที่ดินเริ่มจากตัวคน (ผู้ต้องหา) ไปหาตัวทรัพย์สิน 5. การวิทวีปที่ดินผูกติดกับคดียาเสพติดหลัก ถ้าคดียาเสพติดยกฟ้อง (รวมทั้งมีคำสั่งถึงที่สุดไม่ฟ้อง) ทรัพย์สินนั้นจะหลุดทันที 6. ชั้นตอนการดำเนินการนั้นจะมีคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินเป็นผู้รับผิดชอบก่อนส่งเรื่องให้ัยการร้องขอต่อศาลเพื่อดำเนินการต่อไป 7. ไม่มีการยับยั้งธุรกรรมแต่อย่างใด 8. ทรัพย์สินจะตกเป็นของกองทุนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 9. เมื่อทรัพย์สินตกเป็นของกองทุนฯ แล้วกฎหมายนี้ไม่เปิดโอกาสให้เจ้าของทรัพย์สินที่แท้จริงมาร้องขอคืนอีก 10. การติดตามทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการ กระทำความผิดตามกฎหมายนี้ จะติดตามได้ภายใน 10 ปี 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การฟอกเงินเป็นความผิด <ol style="list-style-type: none"> 1.1 บุคคลธรรมดาวิทวีปโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี - 10 ปี และปรับตั้งแต่ 20,000 - 200,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ 1.2 นิติบุคคล วิทวีปปรับตั้งแต่ 200,000 -1,000,000 บาท 2. นอกจากเรื่องยาเสพติดแล้ว ยังรวมถึงความผิดอื่น ๆ อีก 6 เรื่อง รวมทั้งสิ้นเป็น 7 เรื่อง 3. ไม่จำเป็นต้องมีตัวผู้ต้องหา 4. เริ่มจากตัวทรัพย์สินไปหาคน 5. ไม่ผูกติดกับคดีอาญาหลักทั้ง 7 ฐาน กล่าวคือ แม้คดีอาญาหลัก ัยการจะมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง หรือ ในที่สุดศาลยกฟ้องก็ตาม ศาลก็วิทวีปที่ดินได้หากจำเลยหาเหตุผลมาหักล้างไม่ได้ 6. มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และคณะกรรมการธุรกรรมเป็นผู้รับผิดชอบ 7. มีการยับยั้งทางธุรกรรม 8. ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน 9. เมื่อทรัพย์สินฯ ตกเป็นของแผ่นดินแล้วกฎหมายนี้เปิดโอกาสให้เจ้าของแท้จริงมาร้องขอคืนได้อีกภายใน 1 ปีนับแต่คำสั่งศาลถึงที่สุด 10. การติดตามทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดตามกฎหมายนี้ สามารถติดตามได้ตลอดไปไม่มีกำหนดเวลา

ปัญหาที่น่าพิจารณาคือต่อไปก็คือว่า ททรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดรายเดียวกัน เมื่อได้ดำเนินการตามมาตรการ “ริบทรัพย์สินทางอาญา” แล้วปรากฏว่าศาลยกฟ้องคดีอาญาเสพยาเสพติด(คดีหลัก) ส่งผลให้ต้องคืนทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดที่ยึด-อายัดมาทั้งหมด ดังนั้น เจ้าหน้าที่จะกลับมาใช้มาตรการ “ริบทรัพย์สินทางแพ่ง” กับทรัพย์สินรายเดียวกันนั้นได้อีกหรือไม่

ผู้เขียนขอเรียนชี้แจงว่า เจ้าหน้าที่สามารถใช้มาตรการ “ริบทรัพย์สินทางแพ่ง” ตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 58³ ซึ่งเป็นกฎหมายพิเศษได้และไม่เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีซ้ำหรือฟ้องซ้ำ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งประการใด เพราะวา ในกรณีที่ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดใด เป็นทรัพย์สินที่สามารถดำเนินการตามกฎหมายอื่นได้อยู่แล้ว แต่ยังไม่ดำเนินการกับทรัพย์สินตามกฎหมายอื่น หรือดำเนินการตามกฎหมายอื่นแล้วแต่ไม่เป็นผล เช่น คดีถึงที่สุดให้ยกฟ้องคดีอาญาหลักส่งผลให้ต้องคืนทรัพย์สินที่ยึด-อายัดมานั้นให้กับจำเลยหรือเจ้าของทรัพย์สินที่แท้จริงไป ทั้ง ๆ ที่บุคคลดังกล่าวไม่สามารถนำพยานหลักฐานมาสืบหักล้างได้ ดังนั้น กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินบัญญัติไว้เป็นพิเศษว่าเจ้าหน้าที่สามารถดำเนินมาตรการริบ

ทรัพย์สินทางแพ่งได้อีกในทรัพย์สินรายเดียวกันนั้น ซึ่งเป็นการยืนยันหลักการอีกครั้งหนึ่งว่า กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไม่ซ้ำซ้อน หรือขัดแย้งกับกฎหมายอาญา หรือกฎหมายมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตรงกันข้าม กลับเป็นมาตรการเสริมกฎหมายดังกล่าว ทั้ง 2 ฉบับ

ตัวอย่าง ก. มีอาชีพขับรถแท็กซี่และไม่มีรายได้อื่น ได้เอาเฮโรอีนไปจำหน่ายได้เงินมา 10 ล้านบาท และได้เอาเงินจำนวนนี้ไปฝากกับธนาคารต่อมาภายหลัง ก. ถูกจับกุมในข้อหาจำหน่ายยาเสพติดให้โทษประเภท 1 (เฮโรอีน)

จะเห็นได้ว่าเงิน 10 ล้านบาทนี้ เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และขณะเดียวกันนี้ ก็เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำผิดตามกฎหมายมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเช่นกัน ดังนั้น จึงอาจใช้มาตรการทั้ง 2 ประการควบคู่พร้อมกันไปได้ แต่ถ้าเห็นว่าการดำเนินการตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนี้ จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการมากกว่า ก็ให้ดำเนินการกับเงินจำนวน 10 ล้านบาทนี้ โดยใช้มาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่งตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนี้

³ มาตรา 58 ในกรณีที่ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดใด เป็นทรัพย์สินที่สามารถดำเนินการตามกฎหมายอื่นได้อยู่แล้ว แต่ยังไม่มีการดำเนินการกับทรัพย์สินนั้นตามกฎหมายดังกล่าวหรือดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวแล้วแต่ไม่เป็นผล หรือการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการมากกว่า ก็ให้ดำเนินการกับทรัพย์สินนั้นต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้